

מדינת ישראל
משרד הממשלה

משרד

1/2014

מס. ד.מ.

צ'למה מקינה

של המוקדים

אם - אן אולב

3/11/96 - 11/11/98

מחלקה

ועדת חקירה ממלכתית בענין פרשת
העלום של ילדים גובין עולי תימן
בשנים 1948-1956

תיק מס' 1/2014

שם תיק: ועדת כהן-קדמי בענין ילדי תימן - דו"חות
חקירה של החוקרים גוט, בן-אשר
מזהה פנימי

ג-1/9728

מזהה פריט: 00091q7
כתובת: 2-109-3-6-4

תאריך הדפסה: 05/07/2016

גוט-בן-אשר חקירות פרטיות

רמב"ן 23, ירושלים 92422 טל. 02-6249299 פקס. 02-5664910

לכבוד

ועדת החקירה הממלכתית
לפרשת העלמות ילדי תימן
ירושלים

ירושלים, 19.1.98

א.ג.נ.

הנדון: דו"ח מס. 18

א. דו"ח זה מהווה המשך והשלמה לחקירות בהן עסקנו בתקופה האחרונה.
במקביל מכיל דו"ח זה דוח על משימות שהוטלו עלינו במהלך התקופה.

ב. להלן מובאים ממצאינו:

חקירת משה אדלשטיין

א. שמו של הנ"ל נמסר לנו במהלך חקירותינו בויצ"ו בנוגע לויצ"ו בירושלים.

ב. פגשנו בו בביתו. נציין כי הוא היה מסוייג ביותר, ועוין. הוא סירב למסור את דבריו בכתב, ובדק כי אינו מוקלט. לדבריו הוא אינו מעוניין להופיע בפני הועדה ואף ציין כי אם יזמן, יחלה ב"מחלת השכחה" ויסרב למסור מידע מעל דוכן העדים. הוא סירב להסביר את סיבת הסירוב, והוסיף כי הוא לוקה בלב, וחושש לבריאותו אם יידרש להעיד...

ג. בחקירתו עלו הפרטים הבאים:

- הוא החל לעבוד בויצ"ו ירושלים באוגוסט 1947, התנדב ללי"ש ולאחר שחרורו, באפריל 1949, חזר לעבוד בויצ"ו כמנהל אדמיניסטרטיבי עד יולי 1972.

- לאחר מכן עבד בעיריית ירושלים, וכיום הוא שותף במשרד עו"ד.

- הוא עבד במוסד ויצ"ו ברח. עקיבא בירושלים. המוסד עבר למקום ממשכנו הקודם ברח. בצלאל, ושכן בשני מבנים, שנמסרו לו ע"י האפוטרופוס לנכסי נפקדים.

- במקביל היה לויצ"ו מוסד נוסף בבית הכרם. בשני המקומות טפלו בילדים יתומים, שנאספו למוסד, בד"כ ע"י עובדות סוציאליות. החכרו שמותיהם של

- מר אדלשטיין ציין כי במוסד היו גם ילדים תימניים. הוא לא חסך את שבטו ממנהיגי העדה, וטען כי הורי הילדים מיעטו לבקרו או מיאנו לבקר אותם כלל, בטענות שונות. נציין כי הוא העלה האשמות כלליות כלפי מנהיגי העדה, שאנו מוצאים אותן לא רלוונטיות לחקירתנו, ובאופן כללי הוא רואה את העדה ובניה כ"פרימיטיבים".

- במוסד שהיה תחת פקוחו היו ילדים בני ימים ספורים עד גיל חמש. המוסד שכן במבנה ששימש לאחר מכן את מלון "עדן". ילדים הגיעו למקום מבתי חולים או ע"י עובדת סוציאלית, לאחר שננטשו. אותם ילדים נלקחו חזרה לאחר הטבת מצבם ע"י נהג אמבולנס של המוסד, ממוצא תימני, ששמו היה

ציון נדר. במקרה שהובאו ע"י עובדות סוציאליות נלקחו לעתים לאמוץ ע"י אותן עובדות.

- לדבריו היה רישום מלא על הילדים במוסד, ולא זכור לו שהובאו ילדים ללא שם או תחת השם "אמוץ".

- היו מקרים בהם נמצאו אסופים, ואז ניתן להם שם עברי ע"י העובדת הסוציאלית, בד"כ ע"פ חדשי השנה. חלק מהילדים שבגרו הועברו ממוסד ויצ"ו למוסד בן שמן, לדבריו תוך הקפדה על הרישום.

- חוקרי ועדת וב"מ ישבו בארכיון ויצ"ו, שהיה קיים במרתף הבנין בבית הכרם (לפחות עד סוף שנות השבעים), ובדקו את התיקים.

- לדברי בן שיחנו נעשו האימוצים אך ורק דרך עובדות סוציאליות מוסמכות, ורק באישור בית המשפט. הוא דבר בעמדתו כי "לא נעשו מעשים שלא ייעשו" בחסות ויצ"ו.

- לדבריו אכן היו ביקורים של תורמים מחו"ל במוסד, אך מאחר וקיים חוק כי ילדים לא יוצאו מן הארץ, לא ניתן להם לאמץ ילדים, גם אם הביעו רצון לעשות כן.

- לקראת סיום השיחה מסר בן שיחנו את המידע הבא:

בשנות המנדט היה גניקולוג בעל מרפאה פרטית, שנהג "לסדר אימוצים" עבור אנשים פרטיים, וכן נהג לבצע הפלות בלתי חוקיות במרפאתו. מדובר בד"ר שטרק, שנפטר זה מכבר. בנו מנהל היום את בית החולים "משגב לדרך".

- במהלך החקירה הוברר כי ד"ר שטרק המנוח נהג, לפחות בתחילת שנות הארבעים ועם הקמת המדינה "לאחסן" ילדים, שמכר לאחר מכן לאימוץ, במוסד ויצ"ו. לדבריו של מר אדלשטיין הסידור נעשה עם אדם שהיה מנהל המוסד ונפטר בשנות השמונים בארצות הברית.

- הוא טען כי הרופא היה מבקר מפעם לפעם בבית החולים, כביכול ע"מ לבקר את בן שיחנו, אך למעשה היו לו כוונות אחרות, אותן לא ניאות מר אדלשטיין לפרט.

- לדבריו כאשר הוא היה אחראי במוסד לא התאפשר לד"ר שטרק לפעול כבעבר.